

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 48. Ecclesiam propter baptizatos ingentem lætitiæ significationem præbuisse, ob idque octo dies festos lætè agitasse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

nis dignam reduci volumus. Ad cuius imitationē S. Carolus solenni conuiuio, quod nonnulli post filiorum baptismum opiparē exhibere solebant, animarum Curatoribus interesse prohibuit. Quemadmodum Synodo diœcesana 3. decret. 13. cautum est. Olim quidem in Ecclesia Ambrosiana mos fuit, vt Archiepiscopus septem clericos, qui ipsi baptizantū inseruiuerant, splendido conuiuio exciperet, quod videmus apud Beroldum de Sabb. S. his verbis, sciendum præterea, qui a illi duo custodes, qui porrexerunt aquam, & manutergium Episcopo ad fontes ad lauandum pedes puerorum, & ad extergendum eosdem, & tres custodes maiores, qui dederunt pueros Cardinalibus in fontibus, & ostiarius hebdomadarius, qui in processione portauit crucem auream, & cicindelarius: omnes isti debent prandere cum Archiepiscopo, quo loco verba, debent prandere, pro prandent à viro linguæ Latinæ patrum perito, posita sunt. Verum ea consuetudo multis de causis, quas animus fingere potest, iam pridem desit.

Archiepiscopus Mediolanensis post baptismum septem clericos conuiuio excipiebat. Canonici Ordinarij olim Cardinales appellati sūt.

Ecclesiam propter baptizatos ingentem lætitiæ significationem præbuisse, ob id que octo dies festos lætè agitasse.

CAP. XLVIII.

Nec vero solum baptizati cōuiuio, sed & cæteri homines festo vestitu, religiosa vocum modulatione, campanarū are e summis sacrarum ædium turribus, quā citatissime

K k k . iij

Lætitie si
gna præbe-
bant Chri-
stiani pro-
pter bap-
tizatos.

pulsato, quibusque alijs rebus lætitia signifi-
cari solet, non obscura Christianæ felicitatis
argumenta præbebant. Vt propterea Tertul-
lianus lib. de bapt. cap. 20. obijcanti, post
baptismum à certis cibis abstinendum esse,
responderit: ipsum Dominum post lauacrum sta-
tum tentationes circumsteterunt, quadraginta die-
bus ieiunijs functum. Ergo & vos, dicit aliqui, à
lauacro potius ieiunare oportet. Et quis enim promi-
bet, nisi necessarius gaudij, & gratulatio salutis
quorum primum, scilicet, gaudere, ad bap-
tizatos, secundum vero hoc est, gratulari, ad
Ecclesiam refertur. Lactantius autem Firmia-
nus hanc consuetudinem apertioribus signifi-
care non potuit, cum in carm. Pasch. cecinit.

Fulgentes animas vestis quoque candida signat.

Et grege de mæuo gaudia Pastor habet.

Ac S. Ambrosius serm. 61. qui in die Pente-
costes habitus est, religionis nostræ cultores
hortatur, vt omnibus gaudijs exultent. pro-
pterea quod multi baptismi sacramento sese
Christianæ militiæ obligauerint, sicut ex ver-
bis eius constat: *letemur* (inquit) *in hac san-
cta die, sicut in Pascha lætari sumus, est enim in
vtraque die similis, eademque solennitas, omnes
gentes baptizari solent, &c.* S. vero Augustinus
lib. 8. Confess. Victorini cuiusdam baptismum
referens, tam ingentem lætitiã omnium ordi-
num fuisse scribit, vt Victorini nomen per
omnium ora festa acclamatione volitaret. le-
gimus enim: *omnes sibi inuicem quisque, vt
eum nouerat, instruerunt nomen eius strepitu con-
gratulationis, quis autem ibi non eum nouerat? &
sonuit presso sonitu per ora cunctorum collatantium.*

Victorinus, Victorinus. Idem serm. 163. de tempore, quē die Dominico Pasc. celebritatis habuit, ob hanc ipsā causam Christianos ad religiosum tripudium, & festam saltationem inuitat dicens: *Hic igitur est dies dilectissimi, quem fecit Dominus, ut audistis celsior cunctis, lucidior vniuersis, in quo sibi nouam plebem, ut ipsi videris, regenerationis spiritu conquisiuit, in quo singulorum mentes gaudio, & exultatione perfudit, &c.* Quod alijs verbis à S. Paulino Nolano clare traditum est Epist. 12. ad Seuer. cum Pontificis gratulationem, & vniuersi populi lætitiā in Epigram. ad eum transmissio canit.

*Inde parens sacro ducit de fonte sacerdos
Infantes niueos corpore, corde habitu:
Circundatque rudes festis altaribus agnos
Pura salutiferis imbuit ora cibis.
Hinc senior sociæ congaudet turba cateruæ,
Alleluia nouis bābat ouile choris.*

Demum tota ciuitas Turonensis, cum Hebr. aliquot sacro baptismate muniti, ad Christi castra transiissent, tam insolita spiritus suauitate perfusa est, ut eius lætitiā cum Hierosol. vrbis gaudio, quod Spiritu sancto in Apostolos immisso, percepit. S. Greg. Turonens. li. 5. hist. c. 11. comparare non dubitauerit his verbis. grauisus autē nuncio Pontifex, nocte sancta Petrecostes vigilis celebratis, ad bapt. foras muraneum egressus est ibique omnis multitudo coronā eo prostrata, baptismum flagitauit, at ille præ gaudio lachrymans, cunctos aqua abluens, chrismate liniens in sinu matris Ecclesiæ congregauit, flagrabant cerei, lampades resfulgebant, albicabat tota

K k k iij

ciuitas de grege candido, nec minus sicut ubi gaudium, quam quondam, spiritu sancto descendente super Apostolos. Hierusalem videre pmerunt. Quantis vero gaudijs olim propter Constantini Magni Baptismū omnis Ecclesia publicē inceslerit, cum ipse Constantinus in Edict. ad Syluest. Pap. tum Simeon Metaphrastes in vit. S. Syluest. clarē testantur. Nec dubium est, quin S. Augustino, & Clodouco Rege baptizatis, Christiana respub. incredibili letitia exultarit. Quæ si leuia argumenta tibi videntur: potetis vel Ruperti Abbatis testimonio uti lib. 7. de Diuin. Offic. cap. 11. vbi inquit: quia nox illa Sacratissima incumbit, in qua iam, ut dictum est, prima Resurrectione resurgunt, qui baptizantur, noui Ecclesie filij, primum tanquam de salicibus direpta nostra certatim organa perculant alleluia: & mox infra: hoc alleluia, sicut & reliquum huius diei Officium, maxime baptizatorum est exultatio, eo quod prima, ut dictum est, Resurrectione iam consurrexerunt cum Christo, vel ex vestigio eius in missa pro baptizatis, octiduo Paschæ cantari solita, aliquid firmitus, ac certius elicere: sæpius enim repetita vox Alleluia, manifestè veteris gaudij nobis memoriam refricat: vel demum octo dies festos olim propter baptizatos celebrari solitos adijcere, quorum solemnitas religio populū fidelē in pietatis Christianæ officijs, & sanctis operibus continebat De qua re loquens S. Augustinus de sermone Domini in monte, ait: hæc octaua sententia, quæ ad caput redit, perfectumque hominem declarat, significat fortasse, & circumcisionem octaua die in veteri testamento, &

Vestigium
gaudij
propter ba-
ptizatos in
octo
Pascha.
Alleluia cur
Paschatis
tempore
sæpius re-
petatur.
Festum
diem pro-
pter ba-
ptizatos o-
cto diebus
Ecclesia
agebat.

Domini Resurrectionem post sabbatum, qui est vi-
 que octauus, idem qui primus dies, & celebrationem
 octauarum feriarum, quas in regeneratione noui ho-
 minis celebramus. Et Amalarius Fortunatus lib.
 4. de Ecclesiastic. Offic. cap. 29. septem dies, qui
 sequuntur, recolunt aduentum septiformis spiritus,
 siue nostram letitiam, in qua congratulamur nuper
 baptizatis: & paulo post, iste sunt feria, quas Beat.
 Augustinus memorat superius octauarum feriarum
 regenerati hominis. Item Rabanus Maurus lib. 2.
 de Instit. Cleric. cap. 39. alios septem dies in me-
 moriam eiusdem Dominica Resurrectionis congrua
 festiuitate subiungens: quos VII. dies albas vocita-
 mus, propter eos, qui in sancta nocte baptizati, albis
 per totam hebdomadam utuntur vestibus, & Berno
 Augiensis libel. de quib. reb. ad Miss. spe Et. ca.
 3. sicuti gratia mysterij per octo dies noster baptizatus
 colitur, ita ut octaua die vestimenta mutantur bap-
 tizatorum. Ex quibus locis facile colligi potest,
 quamobrem Octauæ Paschatis, & Penteco-
 stes nomen apud nos etiam perseueret. Profe-
 ctum est enim ab illa veteri cōsuetudine octo
 dies festos piè agitādi: cuius nos tractationem
 in Diario Ecclesiastico fusius persequemur.
 Sed baptizatorum festi, quod octo diebus ce-
 lebrabatur, comprobandi aliud quoque argu-
 mentum nobis suppetit: quod in canone Mis-
 sa, quæ Paschatis & Pentecostes octiduo per-
 agitur, baptizatorum mentio fit. quem ritum
 veterib in vfu fuisse, colligitur ex Ruperto Ab-
 bate li. 7. de Diu. Off. c. 11. cum ait, in canone per
 hanc heb. hoc pro ipsis additum est: hanc igitur obla-
 tionem seruitutis nostræ: sed & cuncta familia tuæ,

Octauæ
 Paschatis,
 & Penteco-
 stes nomen
 cur apud
 nos duret.

quam tibi offerimus pro his, quos regenerare dignatus es ex aqua, & Spiritu sancto. Huius autem consuetudinis ratio ab eodem Ruperto ibidem capit. 13. explicata est his verbis: hoc & per octo beatitudines Evangelicas significatur, quas in regeneratione nostri hominis celebramus. Vbi significatur, octo dies à baptismo festos celebrandi ritum in Ecclesiam inuectum esse, vt intelligeremus, eos, qui baptismi fonte renati sunt, octo beatitudinum, quarum sacer Euangelij codex meminit, participes fieri. Verum, vt constet, non minus baptizatos, quam reliquos Christi fideles, illis octo dieb⁹ a negociis, corporisque laboribus feriatos fuisse, in memoriam reuocandum erit augustissimum Missæ sacrificium, cui vestibus albis, & cereo instructi, religiosè intererant. Sic enim S. Ambrosius scriptum reliquit lib. de myst. Pasch. ca. 5. hinc casti patres, pudice etiam matres nouellam per fidem stirpem prosequuntur innumeram; hinc sub fidei arbore ab utero fontis innocui cereorum splendor ornatus. quod etiam ex aliis Patribus cognoscere est, vt Authore Ordinis Romani tit. de sabb. S. in die, cum inquit: de paruulis providendum est, ne, postquam baptizati fuerint, illum cibum accipiant, neque lactentur sine summa necessitate, antequam communicent sacramento corporis Christi. Et postea per totam hebdomadam Pasche omnibus diebus ad missam veniant, & parentes eorum pro spsis offerant, & communicent: Albino Flacco lib. de Diuin. Offic. cap. de sabbato in Albis: nostri baptizati ducuntur quotidie ad Ecclesiam, columna cerei illuminata præcedente eos: unde intelligitur, ad

Festū octo dierum à baptismo significat octo beatitudines, quarū baptizati participes fiunt.

Festum diē agebāt baptizati octo diebus. baptizati octo dieb. intererant missæ induti vestibus albis, & cereo instructi.

nullo
cend
igru
i. de
octo e
nis
tres j
zato
com
hoc p
qua
quia
dem
mar
bap
toti
in e
ac p
qua
zat

Ba
a

I
ba
nu

illos alios usus in quibuslibet locis eam debere accendi, nisi in recodatione luminis spiritus sancti, dñi igitur ad Ecclesiam. Et Amalario Fortunato lib. 1. de Eccl. Offic. cap. 29. sicut neophyti nostri per octo dies sub ducibus, presbyteris scilicet, atque patribus, & matris deducuntur, illi, qui baptizant, patres sunt baptizatorum, quoniam plures sunt baptizatorum, quam deduci possint ab his, qui baptizant, commendantur ceteris patribus spiritualibus, ut eis hoc prebeant, quod a presbyteris prebendum erat, quas ego auctoritates ut omnes plurimi faciã, quia id, quod probare institueram, perspicue demonstrant: tamen primam, tertiam, & ultimam libentius attuli, quod amplius declarer, baptizatos olim a susceptore, & parentibus per totidem dies ad Ecclesiam deduci solitos, atque in ea ad fontem baptismalem cum religione, ac pietate steterisse. Quorum posterioris si aliqua ratio afferenda est: puto fuisse, ut baptizati ab omnibus cognosci possent.

Baptizati octo dieb. ad Ecclesiam deducebantur, & ad fontem baptismalem consistebant, eiusque ratio.

Baptizatorum numerum paschatis, vel pentecostes die olim denunciatum fuisse: & de supplicationibus ad baptismi fontem haberi solitis.

CAP. XLIX.

ID tamen alia quoque, ceremonia a Patribus indicari solitum legimus: cum Episcopus baptizatorum numerum frequenti populo denunciaret. Cuius meminit S. Greg. Nazianz.

Baptizatorum numerus in paschate, vel pentecoste denunciabatur ab Episcopo.